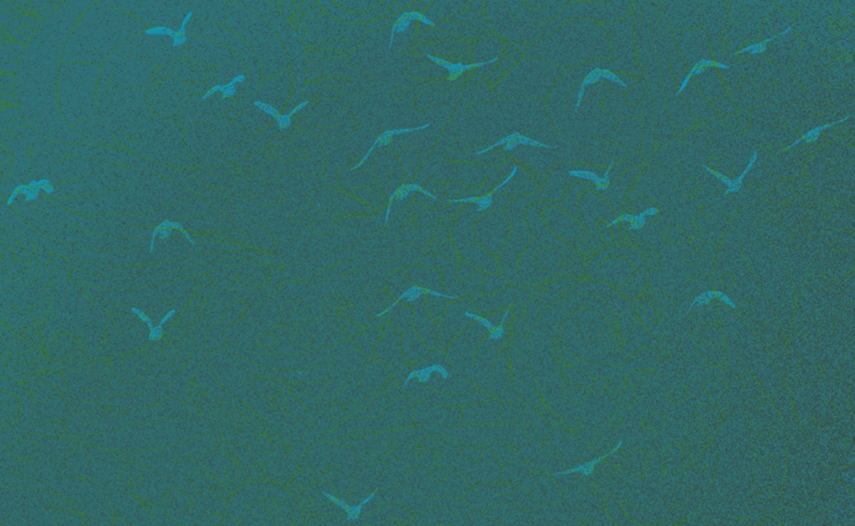

Қодир ДЕҲҚОН

ИСТАРАСИ ИССИҚ ОДАМЛАР

УЎК: 821.512.133-1
КБК: 84(5Ў)-5
Д 43

Д 43 **Қодир Деҳқон**
Истараси иссиқ одамлар [Матн] / Қодир Деҳқон. – Тошкент: «Akademnashr», 2022. – 256 б.

ISBN 978-9943-8187-1-2 УЎК: 821.512.133-1
КБК: 84(5Ў)-5

Масъул муҳаррир ва сўзбоши муаллифи:

Низомиддин Маҳмудов,
филология фанлари доктори, профессор

Ушбу китобдан ҳассос шоир, кенг қамровли маданиятшунос, забардаст журналист, оддий одамийликни олий касб қилган Қодир Деҳқоннинг шеърлари жой олган.

Сўзга муҳаббат, адабиётга хизмат, элга эҳтиромнинг умри узундир. Шоирнинг сара шеърлари ҳали кўп юракларга ёруғлик олиб киради деган умиддамиз.

Нашрга тайёрловчи:

Акрам Деҳқонов

ISBN 978-9943-8187-1-2

© Қодир Деҳқон
«Истараси иссиқ одамлар»
© «Akademnashr», 2022

БУ ЮРТ ЎЗИ АЖИБ БИР ДОСТОН

Зўр мамнуният ва чексиз ифтихор билан айтиш жоизки, ўзбек сўзнинг муқаддаслиги ва муҳташамлигига қадимул айёмдан имон келтирган, ҳеч бир замон ўзининг рост ва расо сўзидан тонмаган, латиф лафзининг бадиий имконияту синоатлари инкишофидан ҳамиша ҳузур ва ҳайратлар ичра яшаган, сўз оҳанглари оғушида узун-узун ўйларга толган, бу оҳанглардаги масрурият туйғуларидан кўнгли яйраб қиқирлаб кулган, қисқаси, калом деган якто қадриятни оқ ювиб, оқ тараган, камолга ошно қила билган халқдир. Бу кўҳна ва кўҳлик ўлкада, маърифату нафосатнинг, маданияту маънавиятнинг беназир бешиги бўлмиш она Туркистонимизда бетакрор бадиият билан юкунган соҳир сўзнинг нуфузи азалдан юксак ва мўътабар бўлган. Шунинг учун ҳам касбу маслагидан, илму ҳунаридан қатъи назар, бадиий сўзга бирон-бир даражада бўлсин алоҳида эътибор ва эҳтиром билан қарамаган, муҳибликни камида таманно қилмаган кишини юртимизда топиш мушкул. Шунинг учун ҳам ҳар биримизнинг кўнглимизда, ҳеч бўлмаганда, ботиний шоирликнинг ижобий иддаоси истиқомат қилади. Адабиёт, маданият, санъат каби бемисл маънавий қудратнинг инсон руҳий оламининг такомил сари фаолиятида тенгсиз ҳаракатлантирувчи куч сифатидаги моҳияти ҳам ана шунда кўринади.

МУНДАРИЖА

Бу юрт ўзи ажиб бир достон. *Низомиддин Маҳмудов* 3

«МЕНИНГ ДАЛАМ» КИТОБИДАН
Тонг 12
Чироқ... 13
Табаррук кўзлар.. 14
Ўқ парчаси 15
Қилич ва қўшиқ.. 16
Бешигим 16
Ёмғирдаги ўйларим... 17
Биринчи ўқитувчимга хат... 18
Эзгу тилаклар 20
«Туйғуларнинг ипак қаноти...» 21
Манзилим 22
Яйпан аҳлининг Мавлоно 23
Муқимийга мактуби 23
Юрак 26
Куз кетмоқда 27
Рус табиати 28
Тош қаср 29
Боқчасарой.. 30
Русалка 31
Маҳалламнинг кўчаси 32
Ватан 33
Баҳор уйғониши.. 35
Ёз келар.. 36
Экскаватор 38
Тут ҳақида баллада 39
Бувайдамсан.. 42
Иболанибдур... 43
«Сарвқомат дилбар қиз...» 44

«Мен кутарман дилбаримни» 45
«Кел, нигорим...» 46
«Бўлдим унга асир – банд...» 47
«Сенсиз баҳор менга баҳор бўлармиди...» 48
«Бунча кўп тутдинг саволга...» 49
«Қоши камоним, кўзи хуморим...» 51
«Ташна кўнглим яйрасин...» 52
«Сен каби бир моҳи талъат...» 53
Келинчакка 54
Ўйнасин 55
«Шеърият мулкида сенга...» 56

«БИР ГЎЗАЛ ЯПРОҚ» КИТОБИДАН

Шеърим 59
Ўтин 60
Бир шеър бергин... 61
Дунё кашф этаман 63
Ватан деб 64
«Ҳаётнинг гуллари сиз деб...» 65
«Тун қўйнидан садо келмоқда...» 66
«Кўйингда йиғладим тунлар...» 67
«Нигорим, қайда бўлсам ҳам...» 69
«Агар ёзсанг, аё дўстим...» 70
«Лутф айламайдур нозик адолар...» 71
«Дилраболар ишвасидан...» 72
«Домингга тушдим, йўқдир иложим...» 73
«Аҳиллик гул бўлиб хуш бўй таратсин...» 74
Ўзбекман 75
«Талпиндим бир умр сенга...» 77
«Кўриндию париваш кўздан йўқолди-қолди...» 78
«Дилбарим субҳи сабода...» 79
Ўзбекистоним 80
«Оғзи куйган қатиқни ҳам...» 81
Мирзо Бобурман 82
Алишер Навоий ғазалига мухаммас 84
Тонг отгунча 86

Бўлмасам бўлмас 88
Қаландар ишқи 90
Сопол кўза 92
Қулаётган минора сўзи 93
Ўрмондаги майда дарахтлар 95
Илҳом 96
Ўпкани қўлтиқлама 97
Шевалар баҳси 98
«Бугун сенинг қиличинг кескир...» 100
«Отажон, чекаман фироқингизни...» 100
Истараси иссиқ одамлар 101
Шеърият 103
Эскирган ўгитлар 107
Кечирсин 108
Уруш даврида бўй етган қизлар 109
«Куйиб ҳам ёнаман дилбарлигингдан...» 111
«Сочлари зулматли тундур...» 112
«Япроқлар тўкилар. Хазонрез...» 113
«Жоним, сенга қул бўлиб келдим...» 114
«Қилдек куйдим ўтида, жон офати десамми...» 115
«Лабингдин болми ё шаккар тўкилгай...» 116

ДАФТАРЛАРДА ҚОЛГАН ШЕЪРЛАР...
«Билмадим, нечундир қуёш жилваси...» 118
«Тонгда турамону ҳовлимдан ўтган...» 119
Куз лавҳалари 120
«Қишлоғимни сайр этдим тунда...» 121
Ичма! 122
Тушимдаги ҳақиқат 123
Касбим 125
«Бу қаро тун тун эмас, зулфининг сиёсидур...» 128
«Фақат кўкда ой сергак...» 129
Ошиқ бўлиб қолдим баҳор тонгига 130
Менинг юлдузим 131
«Дарё бўйи. Майса – гилам...» 132
Қиз қувончи 133

Қора соч 134
Онамга 137
Шеърдан гўзал... 139
Гўзалликнинг сири... 140
Бу менинг элимдадур 141
Онт 142
Кулиб боқса сенга бу ҳаёт... 143
Мен яшамоқ истайман... 144
Пилла қўшиғи 146
«Кел, рақсга тушайлик, жонгинам!..» 147
Тойчоқ сой 148
Ёзёвон сатрлари 149
Инсон қудрати 150
Ажаб бўпти 151
«Қуёш ёнар...» 152
Она ер 154
Қўшиқ тўқидим... 155
Илтижо... 156
Менинг кўз ёшим... 157
Ҳаёт бомбаси 158
«Қумтепалар оша борамиз...» 159
Бўрон ва бўса 160
Гўзал қиз Сора... 161
«Тонна-тонна зар берсалар...» 162
Туғилажак ўғлимга 163
Ўлкамнинг қишига 164
Муборак 165
Қалам 166
Юрт меҳри 167
«Танлаган ёрим менинг бир покиза рухсор экан...» 168
Волгага 169
Набиралар... 170
......га 171
Шўри қурсин... 172
Табрикнома! 173
Сенга шайдоман! 175

Жонона ўтди 176
Чу, тулпорим! 177
Ваҳима 178
«Икки зулф шайдоси бўлдим...» 180
Теримчи қиз қўшиғи 181
Бахт излаб... 182
Пахтазор тонгида 184
Айиқ тоғи 185
Қрим гуллари 186
Соғинч 187
Камдир карам 188
Мажнунтол 189
Жайҳун қизига 190
«Мустақил» 191
Тоғларга боқ, тоғларга 193
Бир гўзал япроқ узилди 194
«Ул ғазал отлиғ париким...» 196
«Юлдуз учди жимгина...» 197
«Яхши фарзандлар ҳамиша...» 198
«Қўй бодани, нигорим, оинаи саҳарлаб...» 199
Учратмадим 200
Тоғ монологи 201
Студентликни эслаб... 203
«Жуда қизишса одам...» 205
«Тоғларда яшил майса – анвойи гилам бўлса...» 206
Дўстимга 207
«Сенда талъат қанча бўлса...» 208
Лозимандангдан 209
«Тарк эт мени, бетизгин ҳислар...» 211
«Мажнунтол не учун бош эгган?..» 212
Қўқон шамолига ҳазил-мутойиба 213
Бувайда дугоҳи 215
Нодиранинг янги йил шеъри 216
Кезмишман 217
Меҳнат тонги 219
Туюқ 220

«Илтижо қиламан момақалдироққа...» 221
«Кўчангдан ўтамиз куйлашиб қатор...» 221
«Қадалсам кўксингга гул – лола янглиғ...» 222
Етса молим... 223
«Кун тиғи осмонга...» 225
«Қўй, санам, беҳудага кипригинг намланмасун...» 225
«Оловнинг тили бор...» 226
Қўшиқ 227
Марсия 228
Норбўтанинг қилмишлари 230
Найлай 233
«Тарихнинг минбарида...» 234
Нурли маконим 235
«Аччиқ бўлар нега кўз ёши?..» 236
«Беҳудага йиғлама, қизим...» 236
«Уфққа боқ!..» 237
«Қалбимнинг қаъридан...» 238
Ишим чиқди 240
Нафсингни тий 241
Ур 243
Димоғдорман 244
«Десам: «Жоним фидо кулдиргичингга» 245

СЎНГСЎЗ 246

Адабий-бадиий нашр

ҚОДИР ДЕҲҚОН

ИСТАРАСИ ИССИҚ ОДАМЛАР

Шеърлар

Муҳаррир: Нодира ЎКТАМОВА
Бадиий муҳаррир: Баҳриддин БОЗОРОВ
Техник муҳаррир: Дилшод НАЗАРОВ
Саҳифаловчи: Умаржон ҚОДИРОВ
Мусаҳҳиҳ: Адолат АБДУЛЛАЕВА